

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžp/12/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012200261
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1012200261.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci žalobcu: Lesoochranárske zoskupenie VLK, občianske združenie, IČO 31 303 862 s adresou Tulčák č. 26, zast. JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom advokátskej kancelárie Štúrova č. 20, 042 83 Košice (E.), proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky so sídlom Námestie Ľudovíta Štúra č. 1, 812 35 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2. júla 2013 č. k. 5S 62/2012-116, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2. júla 2013 č. k. 5S 62/2012-116 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. 8821/2011-1.10 (60/2011-rozkl.) z 28. novembra 2011 v spojení s rozhodnutím Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, Odbor výkonu štátnej správy č. 3759/2011-2.2 z 27. septembra 2011 r u š í a vec v r a c í a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalobcovi sa právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Na základe žiadosti žalobcu z 28.01.2003 o oboznámenie o začatých správnych konaniach, ktoré sa dotýkajú udeľovania výnimiek z ochrany druhov alebo území, bol žalobca žalovaným upovedomovaný o začatí viacerých správnych konaní (v počte prevyšujúcom niekoľko desiatok) vyvolaných na podnet rôznych poľovníckych združení alebo iných subjektov, ktoré sa týkali povolenia výnimky z podmienok ochrany chránených živočíchov - konkrétne medveďa hnedého.

2. Rozhodnutím č.8821/2011-1.10 (60/2011-rozkl.) z 28. novembra 2011 (č.l. 21) minister životného prostredia Slovenskej republiky postupom podľa § 61 ods. 2 a 3 v spojení s § 59 ods. 1 a 2 zákona č.

71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) zmenil výrok prvostupňového rozhodnutia žalovaného č. 3759/2011-2.2 z 27.09.2011 (č.l. 35) o povolení výnimky podľa § 40 ods. 2 a 3 písm. c) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 543/2002 Z.z.“) zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a) zák. č. 543/2002 Z. z., a to usmrtenie jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Straceno.

3. Proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaného podal žalobca rozklad. Žalovaný v rámci tohto konania o rozklade požiadal Štátnu ochranu prírody Slovenskej republiky (ďalej na účely rozsudku len „ŠOP SR“) o stanovisko vo veci regulačného odlovu chráneného druhu živočícha medveďa hnedého v roku 2012 so zdôraznením, že dĺžka správneho konania v roku 2011 o výnimke by sa mohla stať prekážkou jej vykonateľnosti v praxi.

ŠOP SR zaujala stanovisko (bolo zaslané účastníkom konania), že dôvod, pre ktorý bolo odporúčené vydať výnimky na odlov medveďov hnedých na predmetných poľovných revíroch, je stále aktuálny a nezanikol.

4. Napadnuté rozhodnutie (viď bod č. 1) vydané ministrom životného prostredia (t.j. zmenu výrokovej časti prvostupňového rozhodnutia) žalovaný odôvodnil s odkazom na citované stanovisko ŠOP SR tým, že v čase nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia by už mohla byť lehota na vykonanie regulačného odstrelu nerealizovateľná.

Taktiež poukázal na podkladov rozhodnutia, medzi ktoré patrili obsah žiadosti žiadateľa ako aj list predsedu Ovčiarskeho družstva Dolná Lehota spolu s listom starostu obce Dolná Lehota. Skutočnosť, že uvedené podklady neboli dané žalobcovi k oboznámeniu sa s ich obsahom, žalovaný nevyhodnotil ako porušenie jeho práva.

II.

Konanie na prvostupňovom správnom súde

5. Nielen proti tomuto rozhodnutiu žalovaného, ale aj proti ďalším, skutkovo a právne obdobným rozhodnutiam žalovaného podal žalobca na Krajský súd v Bratislave viaceré, právne zhodné žaloby.

V prejednávanej veci krajský súd žalobu zamietol, nakoľko na nariadenom pojednávaní preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe (§ 249 ods. 2 O.s.p.) ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že vydané rozhodnutie i postup žalovaného boli v súlade so zákonom.

III.

Odvolanie žalobcu/stanoviská

A)

6. Vo včas podaných odvolaniach proti rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, ktorý ako súd prvého stupňa preskúmal všetky žalobcom napadnuté rozhodnutia a pri niektorých konštatoval, že nielen v tomto, ale aj v ostatných prípadoch nie sú žaloby dôvodné, žalobca (v prejednávanej veci odvolaním na č.l. 122) najmä s uvedením odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p. namietal, že

- v predchádzajúcom správnom konaní bolo porušené jeho právo vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia (napríklad analýzy minuloročnej regulácie a analýzy škôd spôsobených medveďmi v predchádzajúcom roku, list predsedu Ovčiarskeho družstva Dolná Lehota a list starostu rovnakej obce), spôsobu ich zistenia a navrhnuť ich doplnenie,

- vyžiadané stanovisko ŠOP SR zo dňa 03.11.2011 bolo doručené len žalobcovi a nie jeho splnomocnenej právnej zástupkyňi,

- namietal nedostatočné zistenie skutkového stavu, ako aj absenciu toho, že správny orgán druhého stupňa neuvádza v odôvodnení rozhodnutia žiadne skutkové okolnosti nasvedčujúce tomu, že výnimka udelená rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa podľa § 40 ods. 3 písm. c) zák. č. 543/2002 Z.z. je dôvodná.

K odvolaniu pripojil viaceré listiny, na ktoré v svojom podaní poukazoval.

7. Preto prostredníctvom podaného odvolania zo dňa 05.09.2013 (č.l. 122) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca navrhol zmenu napadnutého rozsudku krajského súdu tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie.

B)

8. Z vyjadrenia žalovaného zo dňa 27.09.2013 (č.l. 137) vyplýva, že nakoľko ide o námietky iba procesného charakteru, nie je z nich zrejmé, aký vzťah majú k samotnému predmetu konania. Ďalej zdôraznil motiváciu žalobcu získať trovy konania na úkor žalovaného bez snahy o dosiahnutie cieľov ochrany prírody.

Následne žalovaný podrobne opísal priebeh správneho konania, ako aj jednotlivé úvahy a podklady (napríklad žiadosť žiadateľa alebo z podnetov Ovčiarkeho družstva Dolná Lehota či samotnej obce Dolná Lehota), na ktorých sa zakladá napadnuté rozhodnutie. Potom sa vyjadril k jednotlivým odvolacím dôvodom, t.j.

- k možnosti žalobcu sa oboznámiť s podkladmi rozhodnutia,
- k otázke doručenia stanoviska ŠOP SR žalobcovi či
- k rokovaniu rozkladovej komisie

so záverom, že pokiaľ Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhovie odvolaniu žalobcu a zruší v danej veci prvostupňové aj druhostupňové rozhodnutie žalovaného a vráti vec žalovanému na ďalšie konanie, žalovaný nebude môcť zvoliť v novom konaní iný postup, než že zastaví konanie podľa § 82 ods. 9 písm. a) zák. č. 543/2002 Z.z. Čo sa týka procesného riešenia sporu, žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil napadnutý rozsudok krajského súdu a zamietol podané odvolanie žalobcu.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p.), a preto postupom podľa § 220 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil tak, že z dôvodu uvedenom v § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p. napadnuté rozhodnutie žalovaného spolu s prvostupňovým rozhodnutím podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zrušil a vrátil mu späť na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

10. Najvyšší súd sa už v svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti (najmä sp.zn. 1Sžp/3/2013 až 1Sžp/10/2013) vyjadroval k obdobným veciam účastníkov pôvodných konaní o povolení výnimky, ktoré sa týkali obdobného skutkového stavu (primárny skutkový stav vychádzal z povolenia výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha) a totožného právneho problému vo vzťahu k neuznaniu práva žalobcu oboznámiť sa podkladmi rozhodnutia a tak vznášať námietky proti zistenému stavu na povolenie výnimky.

Tu žalobca opätovne brojí proti argumentácii žalobcu, ktorý poukazuje na porušenie svojho práva na informácie, t.j. neuznanie práva žalobcu oboznámiť sa podkladmi rozhodnutia so znemožnením vznášať námietky proti zistenému stavu na povolenie výnimky. Preto, vychádzajúc z procesnej zásady hospodárnosti konania (§ 6 O.s.p.), a s poukazom na dodržanie právnej istoty účastníkov (čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), kedy dôvody, ktoré ho viedli k potvrdeniu odvolania podrobne a pomerne rozsiahlym spôsobom objasnil v rozsudku sp.zn. 1 Sžp/5/2013 z 24.09.2013 (rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. marca 2013 sp. zn. 2S 309/2012), zvolil takú procesnú ekonomiu (viď aj bod č. 6), že v podrobnostiach argumentov napadnutého rozhodnutia žalovaného a odôvodnení rozsudku krajského súdu spolu so zisteným skutkovým stavom, ako aj pri podrobnostiach odôvodnení svojho

rozsudku odkazuje účastníkov na vyššie citovaný rozsudok Najvyššieho súdu, ktorý účastníci majú k dispozícii, resp. pre iné osoby bude dostupný na internetovej stránke príslušného orgánu štátnej moci.

11. Vo vzťahu k právnym názorom skôr vyslovených konajúcim súdom, t.j. k tým, ktoré sú v zmysle § 250j ods. 7 O.s.p. záväzné pre ďalšie konanie správneho orgánu, resp. v zmysle § 250ja ods. 4 O.s.p. záväzné nielen pre ďalšie konanie správneho orgánu ale aj pre rozhodovanie krajského súdu, Najvyšší súd v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 7 O.s.p. odkazuje na svoj rozsudok sp.zn. 1 Šžp/3/2013, ktorého celú relevantnú časť následne cituje:

„1) K právu oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia:

38. Najvyšší súd z napadnutého rozsudku, ako aj z obsahu pripojeného administratívneho spisu zistil, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného, ktorým bol na základe rozkladu žalobcu zmenený výrok prvostupňového rozhodnutia žalovaného o povolení výnimky podľa § 40 ods. 2 a 3 písm. c) zák. č. 543/2002 Z.z. zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a) citovaného zák. č. 543/2002 Z.z., a to usmrtenie medveďa hnedého v dotknutom poľovnom revíri.

39. Predovšetkým sa Najvyšší súd stotožňuje s tvrdením, že povinnosť správneho orgánu uvedená v § 33 v spojení s obdobnou zásadou zakotvenou v § 3 ods. 2 Správneho poriadku dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli efektívne naplniť svoje právo a oprávnené záujmy obhajovať, t.j.

- vyjadriť k jeho podkladu (podkladom) a k spôsobu jeho zistenia, prípadne

- navrhnúť ich doplnenie,

nemožno v nijakom prípade nahrádzať paušálnym odkazovaním účastníka konania na jeho práva uvedené v § 23 Správneho poriadku.

V tomto smere žalovaný pochybil a úlohou krajského súdu bolo posúdiť dopady uvedeného pochybenia na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 3 ods. 2 veta prvá Správneho poriadku sú správne orgány povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy.

Podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku je správny orgán povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

Podľa § 23 ods. 1 Správneho poriadku účastníci konania a ich zástupcovia a zúčastnené osoby majú právo nazeráť do spisov, robiť si z nich výpisy, odpisy a dostať kópie spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní alebo dostať informáciu zo spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní iným spôsobom.

40. Je nepochybné, že zákonodarca prostredníctvom hore uvedených ustanovení uložil povinnosť konajúcemu správne orgánu, aby k poskytnutiu tejto možnosti došlo až v čase, kedy doteraz prebiehajúce konanie správneho orgánu naplnilo svoj účel tým, že v krátkom čase sa očakáva vydanie rozhodnutia. Preto jedným z legitímne možných podkladov, ktoré mal zákonodarca na mysli pri koncipovaní ustanovení § 47 ods. 3 Správneho poriadku, resp. obdobných ustanovení v autonómnych správnych konaniach, je stanovisko, t.j. námietky alebo návrhy účastníkov konania k zhromaždeným podkladom rozhodnutia.

Samozrejme, ani v tomto štádiu konania, t.j. využitie práva účastníkom vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, prípadne navrhnúť nové podklady (dôkazné prostriedky), nezabavuje správny orgán povinnosti pri návrhoch účastníkov konania, a najmä pre oblasť doplnenia skutkových zistení uplatniť zásadu voľného hodnotenia dôkazov. Preto za naplnenie povinnosti vyplývajúcej správne orgánu nielen z ustanovenia § 33 ods. 2 Správneho poriadku, ale aj z iných medzinárodnoprávných aktov (viď body č. 43 až 46) nemôže Najvyšší súd považovať to, že až v odôvodnení rozhodnutia správny orgán poskytuje informáciu, či a aké podklady, resp. dôkazné prostriedky boli zadovážené a aké skutočnosti z nich v procese dokazovania pre vydané rozhodnutie by mohli vyplývať. Takýto prístup správneho orgánu k sprístupneniu podkladov judikatúra jednoznačne označuje za nesúladný s účelom ustanovenia § 33 ods. 2 Správneho poriadku (m.m. rozsudok Najvyššieho správneho súdu /ČR/ č. k. 7A 112/2002-36 zo 14.11.2003), ktorého účelom, ako už bolo vyššie uvedené (viď bod č. 39), je umožniť účastníkovi nielen sa oboznámiť s obsahom a rozsahom podkladových informácií pre rozhodnutie, ale aj včas pred vydaním rozhodnutia uplatniť svoje výhrady k tomuto súboru listín a údajov (viď § 47 ods. 3 Správneho

poriadku in fine).

Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

41. Iný postoj musí Najvyšší súd zaujať v situácii, keď účastník konania sám predloží všetky podklady rozhodnutia a správny orgán ich nedoplní tak, aby vykonal zásadné dôkazy, o ktorých by účastník nemal vedomosť. Potom by sa pre účastníka takáto výzva stala iba formálnym úkonom, ktorý zákonodarcia nemal na mysli. Za takto opísanej situácie mlčanie správneho orgánu je logické, avšak toto nie je predmetom prieskumu v prejednávanej veci.

42. Jednou z možných foriem oboznámenie sa s podkladmi rozhodnutia (nie však v potrebnom rozsahu a v časovom okamihu pred rozhodnutím) je nahliadnutie do administratívneho spisu. V súvislosti s uvedeným procesným úkonom Najvyšší súd (rozsudok sp. zn. 4Sžo/10/2011 z 23. marca 2011) judikoval nasledujúci právny názor:

„Cieľom tejto úpravy je posilniť právo účastníka konania na informácie týkajúce sa priebehu a výsledkov konania. Zmyslom využitia tohto procesného práva v priebehu správneho konania je predovšetkým prispieť k získaniu prehľadu o všetkých doterajších úkonoch správneho orgánu tak, aby na základe poznatkov a podľa vlastnej úvahy mohol účastník konania využívať ďalšie procesné práva, predovšetkým právo navrhovať dôkazy a doplnenie podkladov. Takéto zákonné právo môže účastník konania a jeho právny zástupca využívať v ktoromkoľvek štádiu konania. Uplatňovať ho možno vždy voči konajúcemu orgánu, u ktorého sa spis nachádza. V zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je správny orgán povinný umožniť realizovať procesné právo účastníka len čo o to požiada.“

43. Pri hore citovaných právnych názoroch netreba ani opomenúť zásady procesného správneho práva zakotvené v rôznych právnych nástrojoch Rady Európy, ktoré sa stávajú záväznými smernicami pre každý členský štát uvedenej medzinárodnej organizácie, pokiaľ si členské štáty chcú udržať požadovaný štandard ochrany základných práv a ľudských slobôd, a to najmä s dôrazom na to, aby účinné súdne preskúvanie úkonov správnych orgánov pri ochrane práv a záujmov jednotlivcov bolo chápané ako základný prvok systému ochrany ľudských práv (viď 4. recitál Odporúčania č. /2004/20 Výboru ministrov Rady Európy o súdnom prieskume správnych aktov). Tým je nutné na úrovni Slovenskej republiky ich akceptovať ako významný formálny prameň správneho práva v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (m.m. rozsudok sp. zn. 1Sžp/1/2010 bod č. 151, resp. sp. zn. 1Sžr/106/2012). Práve dodržiavaním a ďalšou realizáciou ľudských práv a základných slobôd je základný cieľ Rady Európy zakotvený v čl. 1 písm. a) a b) Štatútu Rady Európy napĺňaný.

Je nepochybné, že ochrana občanov s prihliadnutím na procesné otázky správnych konaní, ktoré sa ich týkajú, je súčasťou ochrany základných práv a ľudských slobôd jednotlivcov, ktorá je, ako už bolo uvedené, základným cieľom Rady Európy, čo táto medzinárodná organizácia potvrdzuje prostredníctvom svojho Štatútu. V súvislosti s uvedeným má Najvyšší súd na mysli najmä zásadu prístupu k informáciám obsiahnutú v Rezolúcii č. (77) 31.

Podľa 2. zásady (prístup k informáciám) Rezolúcie č. (77)31 Výboru ministrov Rady Európy o ochrane jednotlivcov vo vzťahu k aktom správnych orgánov je dotknutá osoba na základe svojej žiadosti oprávnená byť informovaná pred tým, ako je akt správneho orgánu vydaný, o všetkých jeho dostupných skutočnostiach (podkladoch), a to vhodnými prostriedkami.

44. Je tiež nepochybné, že zásada prístupu k informáciám dopĺňa zásadu byť vypočutý, ktorá sa nachádza na prvom mieste v citovanej Rezolúcii. Zásada prístupu k informáciám má svoju podstatu v realizácii dotknutej osobe efektívne vykonávať svoje právo byť vypočutý umožnením jej prístupu k relevantným podkladom, od ktorých sa dotknutý akt správneho orgánu má zakladať (odvíjať).

Pojem podklad je v citovanej rezolúcii chápaný tak, aby zahŕňal všetky relevantné skutočnosti s naznačením väzby k právnemu základu úkonu správneho orgánu. Pritom označenie dostupné podklady je nutné chápať ako tie podklady, ktoré má správny orgán k dispozícii v čase, keď požiadavka účastníka je vznesená a môžu byť sprístupnené osobe v rovnakej forme, ako sú uložené v spise. Výnimku vytvárajú neverbálne, t.j. kódované údaje alebo informácie obsiahnuté v počítačoch, či iných technických nosičoch, ktoré sa musia sprístupniť osobe v čitateľnej forme.

45. Hore uvedená rezolúcia nešpecifikuje nástroje či postupy, prostredníctvom ktorých je dotknutá osoba informovaná o relevantných podkladoch, avšak preferuje umožnenie prístupu do

administratívneho spisu. Slovné spojenie „vhodnými prostriedkami“ umožňuje správne orgánu zvoliť si (a to na vlastnú zodpovednosť) prostriedok najlepšie vyhovujúci cieľu opísanej zásady v súlade so správnu praxou.

Ohľadne príležitosti odmietnuť sprístupnenie vybraných údajov (informácií) s odôvodnením, že väčšinový verejný záujem je dotknutý alebo z dôvodu utajenia informácie, je nutné prihliadnuť na dobrý výkon verejnej správy, t.j. že verejná správa sa nesmie dostať do protikladu so záujmami tretích osôb - tým sa najmä myslí záujem na zachovaní dôveryhodnosti informácie získanej správnym orgánom počas konania, alebo verejný záujem na zachovaní štátom utajovaných skutočností zabezpečujúcich verejný poriadok, poprípade verejné zdravie.

46. Takisto citovaná rezolúcia nič nenaznačuje v tom duchu, že je nutné nanucovať dotknutej osobe prístup k podkladom rozhodnutia. Ide o jej právo, ktoré si tiež nemusí uplatniť. Potom jednotlivec nemôže byť sankciovaný za takýto postup.

Ak však nie je možné nad všetky pochybnosti prijať záver, že toto svoje procesné právo v konkrétnej veci si jednotlivec nechce uplatniť, potom správne orgánu vzniká povinnosť mu pre realizáciu práva zabezpečiť všetky adekvátne podmienky. Toto sa s určitými obmedzeniami vzťahuje aj na ukončené administratívne konania pod tou podmienkou, že dotknutá osoba musí napríklad preukázať snahu o revíziu výsledku uvedeného konania.

47. V inom rozhodnutí (vyššie citovaný rozsudok sp. zn. 1Sžp/1/2010 zo 14.05.2013) Najvyšší súd judikoval právny názor k otázke oboznámenia sa s podkladmi rozhodnutia z pohľadu úplnosti administratívneho spisu pri každom nahliadnutí do spisu (t.j. aj v prípade oboznamovania sa s podkladmi rozhodnutia), že:

„157. Spravodlivosť konania pred správnym orgánom si vyžaduje zabezpečiť účastníkom, aby v plnom rozsahu bolo uplatnené zo strany konajúceho správneho orgánu ich právo byť pasívne informovaný o priebehu konania. S týmto základným procesným právom je tesne spojené, resp. ho vykonáva právo účastníka nahliadnuť do administratívneho spisu.

V súvislosti s uvedeným je nutné zdôrazniť najmä to, že nakoľko prevažujúca časť konaní pred správnym orgánom neumožňuje argumentačnú konfrontáciu formou ústneho pojednávania s tvrdeniami, ktoré sa stávajú základom odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu, potom nahliadnutie do spisu sa stáva pre účastníka základným spôsobom pre nadobudnutie informácií o priebehu a možnom výsledku konania, t.j. základným spôsobom pre možnú obranu svojich práv.

158. Z uvedeného práva na nahliadnutie do spisu vyplýva správne orgánu aj povinnosť zabezpečiť účastníkovi v plnom rozsahu uplatnenie tohto práva. Tomuto nevyhovuje paušálny prístup správneho orgánu v tom, že účastníkovi dá k dispozícii súbor dokumentov a listín, ktoré označí za spis.

Naopak, účastník musí mať zo strany správneho orgánu nielen po materiálnej stránke (t.j. umožnenie samotného prístupu k listinám a nosičom informácií v spise založeným aj s technickou podporou), ale aj po formálnej stránke (t.j. umožnenie k časovo úplnému rozsahu spisu správneho orgánu) zabezpečené právo na nahliadnutie do spisu.“

Preto je pri preskúmaní zákonnosti poskytnutia možnosti oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia nutné prihliadať nielen na reálne poskytnuté množstvo podkladov ale aj na overenie si vedomosti účastníka, že rozsah mu poskytnutých podkladov sa stotožňuje s rozsahom, ktorý má k dispozícii správny orgán. Táto informácia o úplnosti sa najmä zabezpečuje prostredníctvom rôznych evidenčných prehľadov, resp. obsahu spisu.

48. Zhrnutím hore uvedených právnych názorov Najvyšší súd získal záver, že oznámenie správneho orgánu o možnosti si uplatniť právo podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku ponúka účastníkovi informáciu, že

- rozsah a obsah jednotlivých podkladov obsiahnutých v administratívnom spise vytvára u správneho orgánu legitímny záver o tom, že skutkový stav je riadne zistený a z neho vyplývajúce závery mu umožňujú prijať rozhodnutie v konaní (t.j. materiálnu stránku konania), a že
- v blízkom čase bude prijaté rozhodnutie (t.j. časovú stránku konania),
- ktoré má účastník možnosť spochybniť svojimi námietkami o neúplnosti, resp. nesprávnosti podkladov.

49. Preto iba ponúknuť niektorých podkladov rozhodnutia mimoprocesným spôsobom (t.j. podľa zák. č. 211/2000 Z.z.), resp. zaslanie selektívnym spôsobom určeného podkladu (list zo 07.03.2011) nie je možné vo svetle hore uvedených názorov chápať ako naplnenie práva účastníka byť oboznámený s

dostupnými podkladmi rozhodnutia, resp. s možnosťou ich kritizovať v zmysle citovaného ustanovenia § 33 ods. 2 Správneho poriadku, a ako také je nutné ho označiť pri absencii výzvy správneho orgánu za takú vadu konania, ktorá má podstatný vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

2) K riadnosti odôvodnenia výnimky zisteným skutkovým stavom:

50. Ďalej Najvyšší súd konštatuje, že v obsahu pripojeného spisu sa zväčša vyskytujú iba všeobecné konštatovania o premnožení medveďa hnedého, v dôsledku čoho nasledujú pripojené argumenty o ohrození človeka, a škodách medveďom spôsobených, avšak konkrétne údaje nie sú zistiteľné ani zo správ ŠOP SR, v ktorých sa taktiež uvádza viac menej len konštatácia premnoženosti medveďa hnedého a to i v blízkosti ľudských obydlií, spôsobené škody a najmä metodika výkonu odlovu, či odstrelu medveďa hnedého vo vopred určených lokalitách.

51. Odvolaciemu súdu v súlade so závermi vyslovenými v rozsudku Najvyššieho súdu sp.zn. 10 Sžp/3/2013 z 21.08.2013 je zrejmé, že odborníci ŠOP SR, CHKO NAPANT-u, či dotknutých poľovníckych združení majú konkrétne skúsenosti, ktoré ich oprávnené vedú ku konštatovaniu o premnoženosti medveďa hnedého nielen na území Slovenskej republiky, ale i v konkrétnej lokalite, o prípadných útokoch tohto chráneného živočícha na človeka, či jeho majetok.

Avšak bez toho, aby správny orgán - v tomto prípade žalovaný - zadovážil do spisu a v správnom konaní vykonal za prítomnosti účastníkov konania a vyhodnotil konkrétne podklady, správy, tvrdenia, či vysvetlenia o konkrétnych údajoch, nie je možné vysloviť spoľahlivý záver, ktorý je obsiahnutý v napadnutom a preskúmanom rozhodnutí.

52. Navyše, ak je konanie žalovaného a jeho prvostupňového správneho orgánu spojené s takými procesnými nedostatkami ako je nedoručovanie podkladov k rozhodnutiu účastníkovi konania, resp. jeho právnej zástupkyňi a spoliehanie sa na iné mimoprocesné postupy, čo má následne vplyv na zistenia skutkového stavu a zákonnosť samotného rozhodnutia o povolení výnimky, nemožno akceptovať také rozhodnutie ako zákonné a vecne správne, a to ani v prípade, ak by po dodržaní všetkých procesných postupov v zmysle zákona došlo k vydaniu zhodného rozhodnutia s napadnutým, pretože to dopredu určiť nie je možné, a najmä sa tým porušujú základné pravidlá konania a Ústavou Slovenskej republiky i Dohovorom o základných ľudských právach a slobodách garantované práva žalobcu - v danom prípade právo na spravodlivý proces.

Podľa § 25 ods. 5 Správneho poriadku ak má účastník konania zástupcu s plnomocenstvom na celé konanie, písomnosť určená do vlastných rúk sa doručuje iba tomu zástupcovi. Ustanovenia odsekov 1 až 3 sa vzťahujú na toto doručovanie. Ak však účastník konania má osobne v konaní niečo vykonať, doručuje sa písomnosť nielen zástupcovi, ale aj jemu.

53. Z ustanovení § 32, 33 ods. 2 a 47 ods. 3 Správneho poriadku nepochybne vyplýva zvýšený dôraz zákonodarcu na úplný rozsah podkladov rozhodnutia a ich riadne vyhodnotenie, ako aj na jeho zámer, že správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie bez limitácie (viazanosti) návrhmi účastníkov konania. Zákonodarca demonštratívne ako podklady pre rozhodnutie označil podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správneho orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

Pre postup správneho orgánu podľa § 40 ods. 2 a 3 písm. c) zák. č. 543/2002 Z.z. je v každom konkrétnom prípade nevyhnutné

- preveriť nielen neexistenciu inej alternatívy riešenia problému premnoženia medveďa hnedého než len povolením odstrelu jedného jedinca, tak aby nebola ohrozená jeho populácia,
- ale tiež preukázanie, že správny orgán koná v záujme verejnej bezpečnosti ľudí, aby v tomto prípade mohol byť kvalifikovaný ako odôvodnený.

Podľa § 40 ods. 2 zák. č. 543/2002 Z.z. orgán ochrany prírody môže v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, a to len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov; ak ide o druhy vtákov a vybrané druhy živočíchov uvedené v osobitnom predpise, výnimku na ich lov povoľuje ministerstvo pôdohospodárstva.

Podľa § 40 ods. 3 zák. č. 543/2002 Z.z. výnimku podľa odseku 2 možno povoliť v záujme verejného zdravia alebo verejnej bezpečnosti ľudí a ak sa výnimka nevzťahuje na druhy voľne žijúcich vtákov, aj v záujme iných nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu vrátane tých, ktoré majú sociálny

alebo hospodársky charakter a tých ktoré majú priaznivé dôsledky zásadného významu na životné prostredie.

54. Žalovaný tvrdí preukázanie skutočnosti, že ani oslovené ZOO na Slovensku či v Českej republike nemali záujem o jedinca medveďa hnedého. V pripojenom spise žalovaného sa však o tom žiaden záznam nenachádza. Toto je potrebné do spisu založiť. Inú alternatívu riešenia problému premnoženia v danej lokalite neskúmal.

Takisto v administratívnom spise nie je založená žiadna zmienka o tom, aká je skladba súčasnej populácie medveďa hnedého na území dotknutého poľovníckeho združenia. Odvolací súd nemá na mysli samotné počty medveďov, ktoré zrejme, hoci rozporuplne vyplývajú zo samotnej žiadosti (poľovnícke združenie ako žiadateľ) o povolenie výnimky, ale najmä vek jedincov, ich pohlavie a zdravotný stav tak, aby bolo zaistené, že odlovom jedného jedinca nedôjde k takému stavu v danom teritóriu, ktorý by mohol viesť k ohrozeniu populácie tohto chráneného živočícha.

55. Vysokú prioritu (viď zákonný text citovaný pri bode č. 51) má podľa Najvyššieho súdu preukázanie skutočnosti, že správny orgán povolil výnimku v záujme verejnej bezpečnosti ľudí. V tomto smere určite nepostačuje poukázanie na určité príhody zo života a na neidentifikovateľné osoby. Vážne strety človeka s medveďom, pri ktorých je ohrozený majetok, či dokonca zdravie a život človeka sú nepochybne zadokumentované na obecných úradoch, v zdravotníckych zariadeniach alebo nemocniciach, na príslušných útvaroch Policajného zboru, či na Hasičskom a záchrannom zbore, minimálne však v miestnej tlači.

Odtiaľ je povinný správny orgán nielen čerpať zdroje informácií, ale vyhodnotiť ich závažnosť na prejednávanej veci. Pritom ale nepostačuje samotné stretnutie medveďa s človekom, ale musí ísť o stretnutie atypické nielen miestom (napr. v mestskej či záhradkárskej lokalite, kde je veľká migrácia ľudí), ale aj a najmä správaním sa medveďa voči človeku (agresivita a nedostatok prirodzenej plachosti).

56. Napokon, v takom prípade by sa výnimka nemala vzťahovať na akéhokoľvek jedinca, tak ako bolo rozhodnuté v konkrétnom prípade, ale o presne a nezameniteľne identifikovaného jedinca, ktorý má v danej lokalite najväčšie sklony k prenikaniu do ľudskej civilizácie, nemá obavy z ľudí, či je dokonca pri stretnutí s ľuďmi agresívny a nedá sa jeho aktivitám iným spôsobom zabrániť, t.j. najmä odplašiť či odohnať.

57. Aj z napadnutého rozhodnutia vyplynulo (viď stanovisko ŠOP SR 490/2011 z 1. marca 2011 v pripojenom administratívnom spise bod 3. na str. 1 dole), že

„Zásady zásahu do populácie - aj napriek žiadostiam o odstrel jedincov vyššej váhovej kategórie odporúčame elimináciu jedincov odstrelom len do kategórie 100 kg, resp. šírka laby nepresahuje 12 cm a zároveň dĺžka zadnej laby nepresahuje 21 cm,

Druh odlovu: v rámci doručených žiadostí odporúčame aplikovať len regulačný odlov. Ochranný odlov neodporúčame, pretože v súčasnej dobe neexistuje dôvod na udelenie výnimky na tento druh odstrelu. V budúcnosti sa však nebránime navrhnutiu ochranného odstrelu v súvislosti s mimoriadnymi okolnosťami“.

58. Avšak odvolaciemu súdu z preskúmaného rozhodnutia vôbec nevyplynulo, či sa týmto záväzným odborným podkladom ŠOP SR žalovaný zaoberal, pretože nie je možné ustáliť rozdiel medzi regulačným a ochranným odlovom, pričom výkladom ustanovení § 40 ods. 2 a 3 zák. č. 543/2002 Z.z. to nahradiť nemôže ani odvolací súd, keďže ide o odbornú otázku.

59. Z týchto dôvodov nespochybňujúc závery, znalosti a zistenia žalovaného a jeho odborných orgánov Najvyšší súd konštatuje popri hore uvedenej vade v konaní (viď bod č. 49) nedostatočne zistený skutkový stav, ktorý tak, ako bol zistený doposiaľ, nemôže byť podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia.

60. Pokiaľ ide o analýzy minuloročnej regulácie a analýzy škôd spôsobených medveďmi v predchádzajúcom roku, na ktoré poukazoval žalovaný v liste, ktorým žalobcu oboznamoval s podkladmi rozhodnutia, tieto z dôkazného hľadiska neboli podkladmi rozhodnutia, nakoľko sa v písomne spracovanej podobe v spise nenachádzajú a žalovaný z nich nevyvodil žiadne konkrétne skutkové zistenia, o ktoré by oprel rozhodnutie o výnimke.

61. Je nepochybné, že odborné orgány ŠOP SR, ktoré v konaní o udelenie výnimiek zaujímajú stanoviská pre potreby rozhodovania žalovaného, monitorujú stav medveďov v jednotlivých lokalitách ich výskytu, vyhodnocujú škody spôsobené medveďmi i realizáciu udelených výnimiek, o čom nepriamo svedčia aj vyjadrenia ŠOP SR k jednotlivým žiadostiam žiadateľov o výnimku.

Nakoľko v prejednávanej veci však žiadne konkrétne analýzy zachytené v písomnej forme neboli podkladom rozhodnutia, preto vlastne nastal procesne absurdný výsledok, že žalovaný nemal s čím žalobcu v zmysle § 33 ods. 2 Správneho poriadku oboznamovať. Avšak na správnu aplikáciu ustanovenia § 35 ods. 1 zák. č. 543/2002 Z.z. mali takéto analýzy tvoriť podklad vydaného a preskúmaného rozhodnutia, a preto bolo povinnosťou správneho orgánu ich v písomnej podobe založiť do spisu.

Podľa § 35 ods. 1 písm. a) zákona č. 543/2002 Z.z. chráneného živočicha je zakázané úmyselne odchytať alebo usmrcovať v jeho prirodzenom areáli vo voľnej prírode.

62. V súvislosti s hore uvedeným preto Najvyšší súd konštatuje, že po podaní návrhu na výnimku z ustanovenia § 35 ods. 1 zák. č. 543/2002 Z.z. poľovním združením je povinnosťou prvostupňového správneho orgánu zadovážiť podklady, ktoré svedčia alebo vyvracajú existenciu skutočností uvedených v žiadosti, vrátane odborných podkladov, posudkov, či vyjadrení, následne predložiť ich na vyjadrenie účastníkom konania a na základe podkladov i vyjadrení účastníkov k nim rozhodnúť a to, či už bez alebo po nariadení ústneho pojednávania.

63. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo úlohou správneho orgánu - žalovaného - pri úplnom a riadnom zisťovaní skutkového stavu, zabezpečiť prostredníctvom svojich odborných orgánov (ŠOP SR) konkrétne analýzy zachytené v písomnej forme o stave medveďov v jednotlivých lokalitách, ich výskyte, vyhodnocovaní spôsobených škôd medveďmi i o realizácii udelených výnimiek na ich odlov.

Nemožno však iba konštatovať, že k porušeniu zákona nedošlo preto, že žalovaný nemal v danom prípade s čím oboznámiť účastníka konania. Bolo totiž jeho povinnosťou taký dôkaz zabezpečiť, vykonať a predložiť v zmysle citovaného ustanovenia pred rozhodnutím žalobcovi na oboznámenie. Iba v prípade notoricky a verejne známej skutočnosti túto preukazovať netreba. To sa týka aj konštatovania, že žalovaný, resp. prvostupňový správny orgán vychádzal zo svojich poznatkov, skúseností a podkladov vedených v iných konaniach. Vždy bude treba každý taký podklad zadovážiť i v písomnej podobe a predložiť ho na vyjadrenie účastníkom konania.

64. V rozhodnutiach týkajúcich sa povoľovania výnimiek na odstrel medveďa hnedého, ak má byť dôvodom pre povolenie výnimky ochrana zdravia a bezpečnosti obyvateľov, mal by správny orgán v konaní požadovať od žiadateľa doloženie určitej formy monitoringu pohybu najmä synantropných medveďov v blízkosti ľudských sídiel a zdokumentovať prípady agresívneho správania medveďov, aby bolo možné z takýchto konkrétnych okolností vyvodit' opodstatnenú obavu o zdravie a bezpečnosť obyvateľov. Povoľenie výnimky z uvedeného dôvodu má mať predovšetkým preventívny charakter, jej realizáciou sa má predchádzať nebezpečným stretom človeka s medveďom predovšetkým mimo miest jeho prirodzeného výskytu, najmä v intraviláne obcí a v blízkosti ľudských obydľí.

Keďže poľovní revír, ktorého sa žiadosť o výnimku týkala, je prirodzeným miestom výskytu medveďa hnedého, nie je podľa názoru súdu možné z každého prípadného stretu človeka s týmto zvierat'om vyvodit' reálnu hrozbu pre život a zdravie obyvateľstva. Musí ísť o zdokumentovaný výskyt jedincov tohto živočíšneho druhu mimo svojho prirodzeného lesného areálu, kde jeho prítomnosť predstavuje reálnu hrozbu pre človeka.

65. Na záver Najvyšší súd dopĺňa, že absolútne nemožno akceptovať názor prezentovaný v odvolaní žalovaným (m.m. rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 10Sžp/3/2013 z 21. augusta 2013), že napriek vytýkaným formálnym procesným pochybeniam výsledok ďalšieho správneho konania bude spočívať pre uplynutie lehôt v zastavení konania, resp. ak by nedošlo k uplynutiu lehôt aj napriek procesným pochybeniam, by došlo k vydaniu zhodného rozhodnutia s napadnutým, pretože ani zistené procesné pochybenia nemôžu ovplyvniť premnoženie populácie medveďa hnedého a zabezpečiť riešenia problémov, ktoré sú s tým spojené v konkrétnych dotknutých regiónoch.
[koniec citácie dotknutej časti rozsudku].

12. Vzhľadom na právne názory uvedené v rozsudkoch sp.zn. 10 Sžp/3/2013 z 21.08.2013 ako aj 1 Sžp/3/2013 sa Najvyšší súd stotožnil s odvolacími námietkami žalobcu.

13. Ďalej Najvyššiemu súdu neuniklo ani to, že v prvostupňovom rozhodnutí (konkr. na str. 3 2. odsek na č.l. 37) žalovaný argumentoval, že

„Ministerstvo sa v súvislosti s posúdením existencie alternatívy k povoleniu výnimky zaoberalo možnosťou odchyty medveďov a ich prípadného umiestnenia do ZOO alebo do iných lokalít. Boli

oslovené všetky ZOO v Slovenskej republike aj v Českej republike, či by v prípade odchyty medveďa hnedého mohli takéhoto medveďa umiestniť v svojich zariadeniach. Všetky ZOO odpovedali, že buď medvede nechovajú alebo majú plné stavy.“

14. V súvislosti s uvedenou skutočnosťou musí Najvyšší súd konštatovať, že v správnom spise absentuje akýkoľvek doklad, ktorý by uvedenú, a pre prejednávajúcu vec, svojim charakterom závažnú skutočnosť potvrdzoval.

Zo znenia ustanovení § 250i ods. 3 a § 250j ods. 3 O.s.p. nepochybne vyplýva úmysel zákonodarcu, aby správny súd pri poskytovaní súdnej ochrany sa dôkladne zaoberal aj informáciami obsiahnutými v tomto spise, lebo poskytnutie súdnej ochrany správnym súdnictvom by bolo iluzórne, čím by vôbec nenaplnilo svoju úlohu mu danú prostredníctvom čl. 46 a nasl. ústavy, ak by paaky založené na aplikácii neúčinného predpisu, rozhodnutia vychádzajúce z neúplného alebo nepredloženého spisu, resp. rozhodnutia trpiace závažnými procesnými vadami označil ako rozhodnutia vecne správne. Preto aj z tohto dôvodu mal krajský súd preveriť zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 250j ods. 3 O.s.p. súd zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vráti vec žalovanému správnenému orgánu na ďalšie konanie, ak bolo rozhodnutie vydané na základe neúčinného právneho predpisu alebo rozhodnutie je nepreskúmateľné pre neúplnosť spisov správneho orgánu alebo z dôvodu, že spisy neboli predložené. Súd zruší rozhodnutie správneho orgánu a konanie zastaví, ak rozhodnutie vydal orgán, ktorý na to nebol podľa zákona oprávnený. Rozsahom a dôvodmi žaloby v týchto prípadoch nie je súd viazaný.

Podľa § 250i ods. 3 O.s.p. pri preskúvaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

15. Takisto odvolávanie sa na prípisy občanov, resp. právnických osôb (ktoré sa stali podkladom pre informatívne stanovisko obce Dolná Lehota), ktoré nie sú verifikované úradnými osobami, nekorešponduje s právnym názorom už skôr vysloveným prostredníctvom rozsudku Najvyššieho súdu sp.zn. 10 Sžp 2/2013 zo dňa 17. júla 2013, podľa ktorého:

„Najdôležitejšie je preukázať, že správny orgán povolil výnimku v záujme verejnej bezpečnosti ľudí.

V tomto smere určite nepostačuje poukázanie na určité príhody zo života a na neidentifikovateľné osoby. Vážne strety človeka s medveďom, pri ktorých je ohrozený majetok, či dokonca zdravie a život človeka sú nepochybne zadokumentované na obecných úradoch, v nemocniciach, policajnom, či hasičskom a záchrannom zbore, minimálne však v miestnej tlači. Odtiaľ je povinný správny orgán čerpať zdroje informácií. Pritom ale nepostačuje samotné stretnutie medveďa s človekom, ale musí ísť o stretnutie atypické nielen miestom (napr. v mestskej či záhradkárskej lokalite, kde je veľká migrácia ľudí), ale aj a najmä správaním sa medveďa voči človeku (agresivita a nedostatok prirodzenej plachosti).“

16. Ďalej Najvyšší súd musí v zmysle § 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v súvislosti s prejednávanou vecou, ktorej predmetom je posúdenie zákonnosti procesu povolenie výnimky, poukázať na judikáтуру Súdneho dvora Európskej únie (ďalej tiež „Súdny dvor“). V jednom zo svojich rozhodnutí, konkrétne vec sp.zn. C-240/09 zo dňa 08. marca 2011 Súdny dvor konštatoval, že

„35. V tejto súvislosti je potrebné najprv uviesť, že Únia má v oblasti životného prostredia na základe článku 175 ES v spojení s článkom 174 ods. 2 ES výslovnú externú právomoc (pozri rozsudok Komisia/Irsko, už citovaný, body 94 a 95).

36. Okrem toho Súdny dvor dospel k záveru, že záležitosť, ktorá ešte nebola predmetom právnej úpravy Únie, patrí do práva Únie v prípade keď je táto záležitosť upravená v dohodách uzatvorených Úniou a jej členskými štátmi a týka sa oblasti, ktorá je už je vo veľkej miere upravená právom Únie (pozri analogicky rozsudok zo 7. októbra 2004, Komisia/Francúzsko, C-239/03, Zb. s. I-9325, body 29 až 31).

37. V predmetnom prípade sa spor vo veci samej týka toho, či združenie na ochranu životného prostredia môže byť „účastníkom konania“ v správnom konaní týkajúcom sa konkrétne poskytnutia výnimky z režimu ochrany takých druhov ako medveď hnedý. Tento druh je totiž uvedený v prílohe IV bode a) smernice o biotopoch, takže podľa článku 12 tejto smernice podlieha prísnej ochrane, v prípade ktorej možno udeliť výnimku iba za podmienok stanovených v článku 16 tejto smernice.

38. Z toho vyplýva, že na spor vo veci samej sa vzťahuje právo Únie.

.....
Článok 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia schváleného v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 nemá priamy účinok v práve Únie. Prináleží však vnútroštátnemu súdu, aby poskytol taký výklad procesného práva týkajúceho sa podmienok, ktoré je potrebné splniť na podanie správneho opravného prostriedku alebo žaloby, ktorý bude v čo najväčšej možnej miere v súlade tak s cieľmi článku 9 ods. 3 tohto dohovoru, ako aj s cieľom účinnej súdnej ochrany práv poskytovaných právom Únie, aby mohla organizácia na ochranu životného prostredia, akou je Lesoochranárske zoskupenie VLK, napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia.“

17. Z citovaného rozsudku Súdneho dvora jednoznačne vyplýva pokyn na výklad slovenského práva v tak extenzívnych medziach, ktorý musí zabezpečiť v čo najväčšej možnej miere súlad s cieľom účinnej súdnej ochrany práv poskytovaných právom Únie, t.j. práva na ochranu prírody a krajiny aj na komunitárnej úrovni.

Aj z tohto pohľadu Najvyšší súd nenachádza v napadnutom rozhodnutí argumentáciu žalovaného, prečo nedošlo k osloveniu zoologických záhrad v susedných krajinách, resp. či neexistuje iný systém (popri udelení výnimky na usmrtenie medveďa hnedého), ktorý by účinne zamedzil, resp. predchádzal stretom tohto živočícha s ľuďmi.

V.

18. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu a stanoviska žalovaného, ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovaných rozhodnutiach sp. zn. 1 Sžp/3/2013, 10 Sžp/3/2013, 2 Sžo/72/2007 a 1 Sžp/1/2010, pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa pri rešpektovaní princípu právnej istoty od nich odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa § 156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Bude preto úlohou žalovaného v ďalšom konaní v dostatočnom rozsahu zhromaždiť podklady pre objasnenie výnimky požadovanej dotknutým subjektom z ustanovenia § 35 ods. 1 písm. a) zákona č. 543/2002 Z.z. a ďalej pred vydaním rozhodnutia riadne umožniť oboznámenie sa s podkladmi rozhodnutia.

19. Nakoľko išlo o základnú argumentáciu žalobcu, ktorá sa týkala nesprávneho procesného riešenia situácie na strane žalobcu a ktorá vymedzovala rámec meritórneho súdneho prieskumu, ostatné jeho odvolacie námietky, ako aj námietky iných osôb boli týmto skonsumované. Preto sa Najvyšší súd inými námietkami ďalej nezaoberal.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade so zásadou hospodárnosti súdneho konania, ako aj so svojou dlhodobo ustálenou praxou neuviedol vo výroku zrušujúceho rozsudku zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 prvá veta O.s.p.), nakoľko dôvodom podania tejto informácie súdom je v zmysle § 250j ods. 4 veta druhá O.s.p. poskytnúť podklady pre posúdenie prípustnosti možného odvolania proti rozsudku súdu. Nakoľko proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve pre oblasť ochrany životného prostredia nie sú generálne (§ 246c ods. 1 O.s.p.), ale iba špeciálne (§ 250ja ods. 6 O.s.p.) prípustné opravné prostriedky, a to iba vo výnimočných prípadoch (§ 250ja ods. 5 O.s.p.), a tento prípad v prejednávanej veci nenastal, potom nie je možné ust. § 250j ods. 4 O.s.p. na výroky rozhodnutí Najvyššieho súdu aplikovať.

Podľa § 250ja ods. 5 O.s.p. proti rozsudku súdu podľa § 250j ods. 5 je prípustný opravný prostriedok podľa štvrtej časti, ak nie je ustanovené inak.

21. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešnému žalobcovi právo na náhradu trov tohto konania vzniká. Nakoľko si však žalobca trovy konania nevyčísľil a v samotnom odvolaní (č.l. 123) požiadal o nepriznanie práva na náhradu trov konania, tak mu právo nebolo priznané.

Podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. platí, že ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o trovách konania na súde prvého stupňa.

22. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava práv týkajúcich sa ochrany životného prostredia je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), charakter konania si nepredurčoval požiadavku nutnosti v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).